

11.02.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**11 Şubat 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Şubat 2021 Perşembe

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7268 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Malatya Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ

TMO ilk kez ham ayçiçek yağı ithal edecek

Toprak Mahsulleri Ofisi, yurtdışından ithal etmek üzere ayçiçek yağı için 25 bin tonluk ihale açtı.

Son dönemde fiyatıyla gündem olan ayçiçek yağı için Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından yurtdışından ithal etmek için 25 bin tonluk ihale açtı. İhaleye teklifler dolar, ruble veya TL cinsinden 18 Şubat'a kadar verilebilecek.

Ayçiçek yağı son dönemde Türkiye'de artan gıda maddelerinden biri olmuştu. 5 litrelik ayçiçek yağının fiyatı 85 TL seviyesine kadar yükselmişti.

Uzmanları, pandemi ve iklim değişikliği kaynaklı sorunlar, ayçiçek yağı fiyatlarında artışın önümüzdeki dönemde de sürebileceğine işaret ediyor.

Türkiye'nin bu üründe ithalata bağımlılığı da fiyat artışlarının temel nedeni olarak öne çıkıyor. Ayçiçeğin kilogram fiyatı son bir yılda yüzde 60'ın üzerinde artış gösterdi.

Yurtdışında ham ayçiçek yağının tonu 1330 doları aşmış bulunuyor.

Atatürk Orman Çiftliği'nin 70 dönümü kiraya çıkarıldı

Atatürk Orman Çiftliği'nin 1. derece doğal ve tarihi sit alanı statüsündeki 70 dönüm arazi otopark, rekreasyon ve tarım üretim alanı olarak kiraya verilecek. Toplam tahmini bedel 90 milyon lira olarak belirlen arazi için açık artırmaya çıkılacak.

Mülkiyeti Atatürk Orman Çiftliği'ne ait 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı içerisinde bulunan yaklaşık 70 dönüm arazi kiraya verilecek.

Ankara Yenimahalle ve Etimesgut'taki 2 bin 681 metrekarelik arazi otopark alanı, 35 bin 382 metrekare rekreasyon alanı ve 35 bin 382 metrekare arazi tarımsal üretim alanı olarak kiraya verilecek.

2 BİN METREKARE TABANLI KAPALI ALANLAR

Rekreasyon alanı olarak kiralanacak arazide binalar da bulunuyor. 2 bin 98 metrekare taban üzerinde olduğu belirtilen kapalı alanın toplam büyüklüğü ihale duyurusunda açıklanmadı.

90.2 MİLYON'DAN AÇIK ARTIRMAYA ÇIKACAK

Tahmini bedel otopark alanı için 8.2 milyon, rekreasyon alanı için 59.5 milyon, tarımsal üretim alanı için 22.5 milyon lira olmak üzere toplam 90 milyon 200 bin TL artı KDV hesaplandı.

İhale açık artırma usulüyle 22 Şubat'ta gerçekleştirilecek.

Belediyeler üreticiden patates alacak

Tarım ve Orman Bakanlığının koordinasyonunda, patatesteki yaşanan talep düşüklüğünden üreticilerin olumsuz etkilenmemesine yönelik olarak Belediye Başkanlıkları doğrudan üretici ve üretici örgünlerinden patates alımlarına başladı.

Tarım ve Orman Bakanlığının koordinasyonunda, patatesteki yaşanan talep düşüklüğünden üreticilerin olumsuz etkilenmemesine yönelik olarak Belediye Başkanlıkları doğrudan üretici ve üretici örgünlerinden patates alımlarına başladı. İlk alımlar ise patates üretiminin yoğun olarak yapıldığı ve doğal olarak depolandığı

Niğde ve Nevşehir'de başladı.

Dünyanın önemli patates üreticisi ülkelerinden biri olan ve kendi ihtiyacının üzerinde patates üreten Türkiye'de, 2019 yılında 4.979.824 ton olan patates üretimi, 2020 yılında % 4,4 artış ile 5.200.000 tona yükseldi.

Yeterlilik oranı %100'ün üzerinde olan ve 2020 yılında 124 bin ton patates ihraç eden ülkemizde, pandemi süreci sebebiyle otel, lokanta vb. toplu tüketim yerlerinde yaşanan talep daralması nedeniyle yurtiçi ve yurtdışı piyasalarda patates satışları geriledi.

Konuyla ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığından yapılan açıklamada şöyle denildi; "Üretimin geçen yıla göre artmasına karşılık yaşanan talep düşüklüğü ülkemizdeki stok miktarını yükseltmiştir. Bu durumun çiftçilerimizi olumsuz etkilememesi için Tarım ve Orman Bakanlığımızın yönlendirmesiyle Belediye Başkanlıklarımızca doğrudan üreticilerimizden ve üretici örgütlerimizden olacak şekilde alım yapılmaya başlandı. Belediyelerimizin yaptığı alımlar, patates üretiminin büyük ölçüde yapıldığı ve doğal şekilde depolandığı Niğde ve Nevşehir illerimizde başlatıldı. Ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığınca, yurtiçi ve yurtdışı patates piyasaları yakından takip edilerek ihracatı artıracak çalışmalar yürütülmektedir."

İthalat fiyatı ihracat fiyatından daha fazla arttı

İhracat birim değer endeksi, Aralık 2020'de yıllık bazda yüzde 2,8, ithalat birim değer endeksi de yüzde 3,8 arttı.

İhracat birim değer endeksi, Aralık 2020'de yıllık bazda yüzde 2,8, ithalat birim değer endeksi de yüzde 3,8 arttı. İhracat miktar endeksi ise aynı dönemde yıllık bazda göre yüzde 12,3, ithalat miktar endeksi yüzde 6,6 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2020 yılının aralık ayına ilişkin dış ticaret endekslerini açıkladı. Buna göre, bu dönemde yıllık bazda, ihracat birim değeri gıda, içecek ve tütünde yüzde 1,4, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 9,2 ve imalat sanayisinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 3,6 artarken, yakıtlarda yüzde 23 azaldı. İthalat birim değer endeksi ise Aralık 2020'de yıllık bazda ihracata oranla daha yüksek artış gösterdi. İthalata konu ürünlerin birim değerlerindeki artış yıllık artış yüzde 3,8 olarak hesaplandı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 17,1, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 15,6 ve imalat sanayisinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 10 yükselirken, yakıtlarda yüzde 27,9 geriledi. 2020'de yakıt fiyatları pandemi etkisiyle talebin düşmesine bağlı olarak yüksek oranda gerilemiş ve brent petrolün varil fiyatı 20 dolara kadar inmişti.

Miktar endeksi

TÜİK verileri, miktar olarak daha fazla ürünün ihracata konu olduğunu gösteriyor. Özellikle hammadde ihracatındaki miktar artışı (yakıt hariç) yüzde 30'u aştı. TÜİK verilerine göre, ihracat miktar endeksi Aralık 2020'de bir önceki yılın aynı ayına göre

yüzde 12,3 arttı. Endeks bu dönemde, gıda, içecek ve tütünde yüzde 10,7, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 30,6 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 14,1 artarken, yakıtlarda yüzde 34,2 düştü. İthalat miktar endeksi ise söz konusu ayda, yıllık bazda yüzde 6,6 artış kaydetti. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 4,8 ve yakıtlarda yüzde 3 azalırken, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 15 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 7,2 yükseldi.

Bu arada, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre, Kasım 2020'de 170 olan ihracat miktar endeksi yüzde 5,8 artarak, Aralık 2020'de 179,9 oldu. Aynı seriye göre, Kasım 2020'de 145,1 olan ithalat miktar endeksi yüzde 2,9 düşerek Aralık 2020'de 140,8 olarak gerçekleşti.

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan ve Aralık 2019'da 105,8 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 1 puan azalarak, Aralık 2020'de 104,8'a düştü.

İlk çeyrekte ticaret tekrar yavaşlayabilir

UNCTAD'ın Küresel Ticaret Şubat raporunda, yılın ilk çeyreğinde küresel ticaret hacminin azalabileceği uyarısı yapıldı. Raporda Türkiye, Doğu Asya ekonomileriyle birlikte pandemide küresel ticaretteki payını artırabilen ekonomiler arasında sayıldı.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından yayınlanan küresel ticaretin gidişatına ilişkin son raporda toparlanmanın 2021'in ilk çeyreğinde sekteye uğrayabileceği belirtilerek, ticaret hacminin son çeyreğe göre düşeceği öngörüsüne yer veriliyor.

Hizmet geriden gelmeye devam edecek

2020'de bir önceki yıla göre yüzde 9 azalan küresel ticaret hacmi pandeminin ilk yılının ikinci yarısında tekrar hareketlense de, UNCTAD öngörülerine göre mal ticareti ilk çeyrekte bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,5 düşecek. Kısıtlamaların daha fazla etkilediği hizmet ticaretinde ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 7'lik bir düşüş öngörülüyor. 2020 yılının tamamında mal ticareti yüzde 6 düşmüş, hizmette ise düşüş yüzde 15'i bulmuştu. Kuruluş bu tahminlerin hem pandemi hem de teşvikpaketlerine ilişkin belirsizlik nedeniyle değişkenlik gösterebileceğini de ekliyor.

"İyileşmenin motoru Doğu Asya"

Raporda özellikle Doğu Asya ekonomilerinin güçlü ihracat performansı ve küresel ticarete kazandıkları yeni pazar payı ile iyileşmenin itici gücü olduğu vurgulanıyor. UNCTAD raporunda "Karantinalar 2020'nin ilk yarısında ticareti yüzde 15

düşürdükten sonra, dördüncü çeyrekte mal ticareti bir önceki çeyreğe göre yüzde 8 arttı” diyor ve bu iyileşmenin büyük ölçüde gelişmekte olan ülkelere geldiğini söylüyor. Dördüncü çeyrekte Doğu Asya orijinli ürünlerin ticaretinde bir yıl öncesine göre yüzde 12’lik bir artış olduğu vurgulanıyor. 3. çeyrekte mal ihracatını artırabilen büyük ekonomiler UNCTAD’a göre sadece Çin ve Güney Afrika olurken (sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 1), 4. çeyrekte Çin’in mal ihracatı yüzde 17, Güney Afrika’nın yüzde 15, Güney Kore’nin yüzde 4, Avrupa Birliği’nin ve Japonya’nın yüzde 3 arttı.

Tekstil, mineraller ve ofis ekipmanları önde gidiyor

UNCTAD raporuna göre iyileşmede başı çeken sektörler tekstil, mineraller ve ofis ekipmanları. Enerji ve ulaşım ise dünya genelinde uygulanan kısıtlamalarla geride kalmayı sürdürüyor. 2020 yılının ikinci yarısında yaşanan iyileşmeyi sektörlerle göre ele alan raporda dolar bazında tekstil ticaretinin 3. çeyrekte bir önceki yıla göre yüzde 40’lık bir ivme yakaladığı, 4. çeyrekte ise büyümenin yüzde 16’ya gerilediği belirtiliyor. 3. çeyrekte yüzde 2 azalan mineral ticaretinin son çeyrekte yüzde 18’lik artış yakaladığı belirtiliyor. Ofis ekipmanları ticareti ise 3. ve 4. çeyreklerde dolar bazında sırasıyla yüzde 14 ve 16 artıyor. 3. çeyrekte daralan hazır giyim, kimyasallar ve otomotiv gibi sektörler de son

çeyrekte hızlanırken, UNCTAD iyileşmenin 4. çeyrekte birçok sektöre yayıldığına vurgu yapıyor. Diğer imalat sektörleri de son çeyrekte yüzde 14’lük büyüme ile güçlü bir seyrinde.

Türkiye de payını artıranlardan

Raporda Türkiye’nin de Çin ve Doğu Asya ekonomileri gibi küresel ticaretten aldığı payın ülkeler arasında yer aldığı görülüyor. Çin, Tayvan ve Vietnam’ın ardından Türkiye, Güney Kore ile birlikte 2020 boyunca küresel ihracat pastasındaki payını büyütebilen ülkeler arasında. Çin ihracat pastasındaki payını 2019’a göre yüzde 2’ye yakın artırırken, Çin’in ardından gelen ve raporda “Çin’in eyaleti Tayvan” olarak geçen Tayvan’ın payı ise yüzde 0,5’in üzerinde yükseldi.

Türkiye’nin ise payını yüzde 0,1 civarında artırdığı görülüyor. İhracatta payı en çok azalan ülkeler arasında ise aslan payı Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü yer alıyor. ABD, Rusya ve Avrupa Birliği de küresel ihracattaki payı azalan ekonomiler. Raporun ülkelerin rekabetçi gücünü inceleyen bölümünde ise Türkiye’nin Vietnam, Malezya ve Kamboçya ile birlikte COVID-19’da yüzde 12 daralan hazır giyim ticaretindeki rekabetçi gücünü artırdığı belirtiliyor.

CHP'den TÜİK'in işsizlik rakamlarına tepki

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ağbaba, “Son bir yılda iş bulma ümidini kesenlerin sayısı 1 milyon 674 bine yükselerek yeni bir rekor kırılmış durumda. TÜİK iş bulma ümidi olmayanları hesaplamalarında yer alsa dahi işsiz olarak saymamaktadır.” dedi.

CHP Emek Büroları Koordinatörü, Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı işsizlik rakamlarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Ağbaba yaptığı açıklamada şunları söyledi:

“Bugün yüzde 12,9 olarak belirttiği işsizliğin düştüğünü açıkladı. Türkiye’de iş bulma ümidi olmayan sayısı neredeyse 1 milyon artarak 1 milyon 674 bin kişiyle rekor kırılıyor. Zamana bağlı eksik istihdam bir yılda dört kat artıyor, istihdam son bir yılda 1 milyon 103 bin; son bir ayda 381 bin azalıyor ama TÜİK’e göre her ne hikmetse işsizlik de azalıyor.” dedi.

İş aramayıp çalışmaya hazır olan ve iş bulma ümidi olmayan 4 milyon 832 bin işsiz olduğunu aktaran Ağbaba, bu kişilerin TÜİK tarafından işsiz sayılmadığını belirterek şunları söyledi:

“Son bir yılda iş bulma ümidini kesenlerin sayısı 959 bin kişi artarak 1 milyon 674 bine yükselerek yeni bir rekor kırılmış durumda. TÜİK iş bulma ümidi olmayanları hesaplamalarında yer alsa dahi işsiz olarak saymamaktadır. Tüm dünyada uluslararası kuruluşların gerçek anlamda işsiz olarak değerlendirdiği bu kişilerin işsiz olarak değerlendirilmemesi de yine başka bir manipülasyondur. İşsizlik, genç işsizlikteki artış da göz önüne alındığında şu haliyle ülkemizin birinci gündem maddesidir.”

İYİ Parti'den 'yeni anayasa' çağrısına tepki

İYİ Parti Grup Başkanvekili Lütfü Türkkan, "Terör örgütü diye nitelendirdiği o partinin kapısına gidip anayasa çalışması yapacaklar mı, aleni yapacaklar. Sayın Cumhurbaşkanı'nın söylediklerinden ben onu anlıyorum. Bu yeni anayasa taslağı, mevcut tek adam rejimini daha da güçlendirecek birtakım maddeler içermekten başka çok bir şey ifade etmeyecektir." dedi.

İYİ Parti Grup Başkanvekili Lütfü Türkkan, Meclis'te düzenlediği basın toplantısında, "Bakmayın siz ay sonunu getiremediğimize ama Ay'a gidiyoruz." ifadelerini kullandı.

Hükümetin 2018'de hazır olduğunu açıkladığı yerli otomobilin hurdaya gittiğini belirten Türkkan, yerli otomobilin prototipini almak için verilen 40 milyon Euro'nun çöpe gittiğini, Elon Musk'tan alınacak roket prototiplerinin de sonunun böyle olacağını ileri sürdü.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dün 2023'te Ay'la ilk temasın müjdesini verdiğini anlatan Türkkan, "Yeryüzünde hikaye bitti, yeryüzünde yalan bitti, gözlerini gökyüzüne çevirdiler. Esnafa 3 kuruş yardım dağıtamadınız, maskeyi dağıtamadınız, aşığı beceremediniz, uzaya sert iniş yapacaklarmış. Siz kayaya çarpacaksınız, ilk sandıkta hem de." diye konuştu.

İstanbul'a yeni yapılan havaalanına bile metro ile gidilemediğini dile getiren Türkkan, "2023'te Ay'a gideceğiz ama. Buradan İktidara sormak istiyorum. Ay'a gidiş işi de müşteri garantili mi?" diye sordu.

Astronota yeni isim bulmak için ödüllü yarışma düzenlenmesini öneren Türkkan, "Ama bu yarışmaya da sadece kendilerinin o beşli çetesi var ya sadece o müteahhitler girmeli." dedi.

"Yurt dışından döviz geldi, dolar düşüyor diye seviniyoruz"

Merkez Bankasının 130 milyar dolarının kayıp olduğunu öne süren Türkkan, "Paralar nerede? Bir açıklayan yok mu? Rezervler eksi 30'lar, eksi 40'larda. Sıkı para politikası ile faizleri yükselttik. Yurt dışından döviz geldi, dolar düşüyor diye seviniyoruz. Peki doları düşüren ne? Yurt dışından gelen 8 TL civarı bozulan ve bir aydır günlük faizde duran 20 milyar dolar. Yani sıcak para. Doları bu düşürdü. Getiren yeter deyip bugün çekip gitse karı yüzde 15 yani 20 milyar dolar getirip 23 milyar dolar alıp gidecek." şeklinde konuştu.

İktidarın "faiz lobisinin esiri" olduğunu savunan Türkkan, "AK Parti sebep, faiz neticedir. AK Parti sebep, enflasyon neticedir. AK Parti sebep, yoksulluk neticedir." ifadelerini kullandı.

Bir gazetenin sürmanşetten "markette alışveriş kılavuzu" bastığını anlatan Türkkan, marketleri terör örgütü gibi hedef gösterildiğini iddia etti. Vatandaşın büyük market arabasıyla değil, küçük sepetle alışveriş yapmasının önerildiğini anlatan Türkkan, "Bunlar konuşulmasın diye de Boğaziçi'nden Gezi benzeri olaylar devşirmeye çalışıyorlar." dedi.

"Görüşseydik, görüştük derdik"

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeni anayasa çalışmaları kapsamında bütün partilerle görüşeceklerine ilişkin açıklamasına işaret eden Türkkan, "Biz, yiğit siyasetçileriz, asla ve kat'a altından kalkamayacağımız hiçbir ifadeyi kullanmayız. 'Hiçbir şey yapmayız. Görüşseydik, görüştük.' derdik. Muhatapları da aynısını söylediler. Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere ne dediler? 'Terör örgütü propagandası yapan, terör örgütünün uzantısı olan partiyle bunlar anayasa hazırlıyorlar.' Şimdi bakacağım, terör örgütü diye nitelendirdiği o partinin kapısına gidip anayasa çalışması yapacaklar mı, aleni yapacaklar. Talepleri o. Sayın Cumhurbaşkanı'nın söylediklerinden ben onu anlıyorum." diye konuştu.

İktidarın çözüm üretmek yerine 18 yıl boyunca bahane üretip durduğunu ileri süren Türkkan, "Sığındıkları tek bir liman kaldı, o da kendilerini eleştiren herkesi terörist ilan etmek. Geçmişte teröristlerin yanında boy boy fotoğrafları olan da vatan sevdalısı. Artık erken seçimden başka hiçbir seçenekleri kalmadı." ifadelerini kullandı.

Bir an önce erken seçim istediklerini bildiren Türkkan, "Boğaziçi'nde de yaşananlar, demokrasinin ve demokrasimizin güvencesi gençlerimizi nasıl bir 2023 yılının beklediğini gösteriyor." dedi.

İktidarın yeni bir "Gezi olayı" planladığını iddia eden Türkkan, "O yüzden yeni anayasayı tartışmaya açtılar çünkü sokaklar yangın yeriye getirecekleri yeni anayasa Türkiye'de demokrasi ve özgürlüklerin sonunu getirecek. Hazırlanan yeni anayasa filan değildir, tek adam rejimini, totaliter rejimi güçlendirecek yeni bir uygulamaya ihtiyaçları var. AK Parti'nin 2023 hedefleri boş bir hedef değil. Hedef cumhuriyet ve Türk milletine getirdiği kazanımlara son vermektir." değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türk gençliğine emanet olduğunu vurgulayan Türkkan, "İktidarın yaratmak istediği Türkiye modelinin önünde tek bir engel var, o da Türk gençliği. Gençlerden o yüzden çok şey bekliyoruz." dedi.

"SGK, rekor açık veriyor"

SGK'nin 2020'nin ilk 10 ayında 71 milyar TL açık verdiğini dile getiren Türkkan, "Sayın Cumhurbaşkanı 2020 yılında meydana gelen bu 71 milyarlık dev açığın hesabını Kılıçdaroğlu'ndan kesinlikle sormalı. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk bu açığın hesabını veremez zaten." diye konuştu.

SGK'nin rekor açık verdiğini dile getiren Türkkan, "Bu düpedüz işçinin, emekçinin, işverenin alın terinin çalınmasıdır. Bunun adı soygundur." şeklinde konuştu.

"Suriyeli öğrencilerin okuyacağı Tıp Fakültesi kurulacak"

Suriyeli öğrencilerin okuyacağı bir Tıp Fakültesi ve Meslek Yüksekokulu kurulacağını kaydeden Türkkan, o fakülteye Suriyelilerin sınavsız olarak girip, mezun olacaklarını ve Türkiye'de çalışacaklarını öne sürdü.

Türkiye'deki 120 tıp fakültesinden sadece 38'inin mezuniyet öncesi tıp eğitimi programının akredite edildiğini anlatan Türkkan, 14 tıp fakültesinin bu konudaki başvurusunun henüz akreditasyon almalarına yetmediğini söyledi. Türkkan, "İktidar, Türk milletinin vergilerini Suriye sokaklarında harcayana kadar, PYD'lilerle birlikte kaçırdıkları Süleyman Şah Türbesi'ni geri götürsün. O terk ettikleri yer Türk toprağıdır." dedi.

Sorulması üzerine anayasa çalışmalarını ciddiye almadıklarını vurgulayan Türkkan, "Bu yeni anayasa taslağı, mevcut tek adam rejimini daha da güçlendirecek birtakım maddeler içermekten başka çok bir şey ifade etmeyecektir." yanıtını verdi.

"Bir FETÖ'cünün Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstihbarat Başkanı olarak atandığı" yönündeki iddiaların hatırlatılması üzerine Türkkkan, şunları kaydetti:

"Bu iktidarın FETÖ ile herhangi bir kavgası, sıkıntısı yok. Tek problem var. FETÖ'nün, bunlarla belli bir tarihten sonra beraber hareket etmemesiyle ilgili bunların öfkeleri var. O konuda anlaştıkları gün, FETÖ tekrar uğrunda gözyaşı dökülecek, bir örgüt olmaktan çıkar tekrar bir iktidar paydaşı olarak hayatiyetine devam eder. Bu atamanın bize gösterdiği de bizim daha önceki bu ifadelerimizi doğrular niteliktedir."

CHP'li 17 milletvekilinden istifa iddialarıyla ilgili ortak açıklama

CHP'li 17 milletvekili, yaptıkları ortak açıklamayla istifa iddialarını yalanladı.

Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) 17 milletvekilinin partiden istifa edeceğine ilişkin iddialara yazılı açıklama ile yalanlama geldi.

CHP milletvekilleri, Burcu Köksal, Aydın Özer, Rafet Zeybek, Süleyman Bülbül, Ensar Aytekin, Yaşar Tüzün , Mehmet Göker, Yüksel Özkan, Erkan Aydın, Özgür Ceylan, Teoman Sancar, Necati Tıǧlı, Zeynel Emre, Mahir Polat, Çetin Arık, Süleyman Girgin, Özkan Yalım, istifa iddialarıyla ilgili şu açıklamayı yaptılar:

“Cumhuriyet Halk Partisi’nin ve Millet İttifakı’nın son dönemde aziz milletimiz nezdindeki güçlü karşılığını hazmedemeyenler Partimize yönelik yoğun bir saldırıya başlamış, alçak bir itibar suikastine girişmişlerdir. Bugün bir gazetede bizlerle ilgili yapılan mesnetsiz, uydurma haber de bunun bir parçasıdır. CHP’nin itibarsızlaştırma hevesinde olanların heveslerinin kursağında kalacağı açıktır. Cumhuriyet Halk Partisi’nin onurlu bir üyesi olarak görev almak, aziz milletimize bu yolla hizmet etmek bizim için her şeyden önce şereflerin en yücesidir. Cumhuriyet Halk Partisi’nin ve Millet ittifakının iktidarı için Cumhuriyet Halk Partisi’ndeki mücadelemizi her zamankinden daha çok azimle ve daha güçlü bir şekilde sürdürmekte kararlıyız. Bahse konu sözde gazetenin iftiralarla dolu mesnetsiz haberini kınıyor, tekzip ediyor, derhal öyle bir haberin aslının olmadığını yarınki sayısında açıklamasını bize oy veren milyonlarca seçmen adına talep ediyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi ile milletimiz arasındaki her geçen gün büyüyerek daha da güçlenen gönül bağı ve güven ilişkisini bu tür haberlerle zedelemek mümkün olmayacaktır.”

‘Devleti küçülteceğiz’ dediler, kamuda çalışan sayısı patladı

Türkiye’de ilk kez iş bulma umudunu yitiren ve iş aramayanların sayısı işsizlerin sayısını geçti. Öte yandan, devleti küçülteceğiz diyerek yola çıkan AKP iktidarı ekonomik bozulmanın ardından kamuda çalışan sayısında gaza bastı. 2013 yılında 2.2 milyon olan kamu personeli sayısı 5 milyona dayandı.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun dün açıkladığı verilere göre dar tanımlı işsizlik oranı 0,4 puanlık azalış ile yüzde 12,9 seviyesinde gerçekleşti. Türkiye genelinde 15 ve üzeri yaştakilerde işsiz sayısı Kasım’da bir önceki yılın aynı dönemine göre 303 bin kişi azalarak 4 milyon 5 bin kişi oldu.

DİSK-AR’a göre TÜİK’in açıkladığı dar tanımlı işsizlik oranı ve işsiz sayısı gerçeği yansıtmıyor.

TÜİK’in dar tanımlı işsizlik hesaplamasının salgın döneminde iş kaybı yaşayanları yansıtmadığını belirten DİSK-AR, Kasım’da geniş tanımlı işsizlik oranının 28,8; işsiz sayısının da 10 milyon 382 bine yükseldiğini açıkladı.

Türkiye tarihinde iş arama umudunu yitirenlerin sayısı ilk kez işsiz sayısını geçmiş bulunuyor.

TÜİK'e göre 4 milyon 5 bin işsiz varken, iş aramayan ve bulma umudunu yitiren 4 milyon 317 bin kişi var.

EKONOMİ YAVAŞLADI, KAMU İSTİHDAMI ARTTI

Veriler bunları söylerken, iktidara geldiğinde devleti küçültüp harcamaları kısarak daha verimli bir yapı oluşturma iddiasını taşıyan AKP, kamu istihdamını her geçen gün büyütüyor.

2003 yılında Türkiye'de kamuda çalışan kişi sayısı 2 milyon 187 bin 599'du. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın verilerine göre 2020 yılı sonu itibariyle Türkiye'de kamuda çalışan sayısı 4 milyon 791 bin 506 oldu. AKP iktidarında kamu sektöründe istihdam edilenlerin sayısı yüzde 119 artış gösterdi. Türkiye'de çalışan 27 milyon kişi bulunuyor. Verilere göre kamuda çalışanlar toplam istihdamın yüzde 17,7'sini oluşturuyor.

Ekonominin hız kesmeye başladığı yıllarda peş peşe gelen seçimler 2013 yılından bu yana kamuda çalışanlarının sayısının 2 milyon 265 kişi artmasına neden oldu. 2013 yılında kamuda çalışan sayısı 2 milyon 526 bin 391'di, 2020 sonu itibariyle 5 milyona dayandı.

HER 10 ÇALIŞANDAN BİRİ SÖZLEŞMELİ

2020 sonu itibariyle kamu çalışanlarının 2 milyon 970 bini kadrolu, 502 bin 528'i sözleşmeli olarak çalışıyor. 1 milyon 162 bin 368 kişi ise sürekli işçi statüsünde. Geçici olarak istihdam edilen 49 bin 911 işçi bulunuyor.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde 3 milyon 884 bin 436 personel bulunuyor. YÖK, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinde çalışan 299 bin 906 kişi var. İl özel idareleri , belediyeler ve iştiraklerinde toplam 707 bin 732 kişi istihdam ediliyor.

Özelleştirme programında yer alan kuruluşlar, KİT'ler, kamu bankaları ve özel kanunu bulunan kuruluşlarda ise 199 bin 338 kişi çalışıyor.

Döner sermayeler ve kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kurumları ve düzenleyici – denetleyici kurumlarda çalışanların toplam sayısı ise 295 bin 895.

İbrahim Kalın: ABD ya da bir NATO müttefikinden füze alabiliriz. ABD: Tutumumuz değişmedi

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, CNN International'da Becky Anderson'a Türkiye-ABD ilişkilerindeki beklentilerini değerlendirdi. Kalın, "Sayın Cumhurbaşkanımız, Patriot ya da bir başka NATO müttefikinden başka bir savunma sisteminin satın alınması konusunda Türkiye'nin görüşmelere hazır olduğunu belirtti. Bunu yapmaya hazırız, tam iş birliğine hazırız. Biden yönetimiyle yeni bir sayfa açacağımıza inanıyoruz." dedi. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price ise, ABD'nin S-400'ler konusundaki tutumunun değişmediğini belirterek, sistemlerin NATO sistemleriyle uyumlu olmadığını yineledi.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, ABD Başkanı Joe Biden'ın Türkiye'yi yakından tanıdığına işaret ederek, "Biden yönetimine gelince; ilişkimiz saygı, ortak çıkar ve karşılıklı egemenliklerimizin tanınmasına dayandığı sürece iyi bir ilişkimizin olacağına inanıyoruz" dedi.

ODA TV'de yer alan habere göre, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın, CNN International'da Becky Anderson'a Türk-Amerikan ilişkileri beklentilerini değerlendirdi.

ABD Başkanı Biden'ın, Türkiye ile ilgili son dönemde kamuoyuna yansıyan bazı olumsuz açıklamalarının seçim kampanya dönemine ait olduğuna dikkati çeken Kalın, "**Kendisi Türkiye'yi ve Türk siyasetini tanıyor. Söz konusu (önceki) açıklamaları uygunsuzdu, bunları reddettik, (Türkiye ile ilgili) söyleminin tonunu ve akışı değiştirecektir**" değerlendirmesini yaptı.

Sözcü Kalın, Biden'ın ekibinin tecrübeli profesyonellerden oluştuğuna ve bu kişilerin Türkiye'yi tanıdığına işaret ederek şunları söyledi:

"Özellikle Suriye'den Irak'a, Libya'dan Kafkasya'ya ve Körfez ülkelerine kadar bugünkü meydan okumaları göz önüne aldığınızda onların (Biden'in ekibi) Türkiye'nin stratejik önemini ve değerini ilişkinin merkezine koyacaklarına inanıyorum. İnanıyorum ki onlar Türkiye ile çok olumlu bir ilişkiye hazırlar."

"Joe Biden yönetimi ile Donald Trump yönetiminden daha iyi bir ilişki bekliyor musunuz?" şeklindeki soruya da yanıt veren Kalın, Trump'ın Türkiye'nin dostu olduğunu ve Türkiye'yi dost olarak gördüğünü her zaman açıkça dile getirdiğini hatırlattı.

Kalın, **"Biden yönetimine gelince, ilişkimiz saygı, ortak çıkar ve karşılıklı egemenliklerimizin tanınmasına dayandığı sürece iyi bir ilişkimizin olacağına inanıyoruz"** değerlendirmesini yaptı.

Biden'in daha önce başkan yardımcısı olarak 4 kez Türkiye'ye geldiğini ve bu tecrübeyi başkan olarak değerlendireceğine inandığını kaydeden Kalın, sözlerini şu şekilde tamamladı:

"Sayın Cumhurbaşkanımız, Patriot ya da bir başka NATO müttefikinden başka bir savunma sisteminin satın alınması konusunda Türkiye'nin görüşmelere hazır olduğunu belirtti. Bunu yapmaya hazırız, tam iş birliğine hazırız. Biden yönetimiyle yeni bir sayfa açacağımıza inanıyoruz. Kendisi Türkiye'yi ve Cumhurbaşkanımızı tanıyor."

TUTUMUMUZ DEĞİŞMEDİ

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price, Washington ve Ankara arasındaki ilişkilere ve Türkiye'nin Rusya'da S-400 hava savunma sistemleri alımına ilişkin açıklamalarda bulundu.

Price, düzenlediği basın toplantısında ABD'nin S-400'ler konusundaki tutumunun değişmediğini belirterek, sistemlerin NATO sistemleriyle uyumlu olmadığını yineledi.

Türkiye'ye yönelik ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Etme Yasası (CAATSA) kapsamındaki yaptırımların S-400 alımı nedeniyle uygulandığı hatırlatmasını yapan sözcü, "Türkiye ile hem ortak çıkarlarımız hem de ihtilaflarımız var" dedi.

Öte yandan Price, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'in, önümüzdeki günlerde Türkiye Dışişleri Mevlüt Çavuşoğlu ile bir görüşme düzenleyebileceği bilgisini verdi.

S-400'de 'YPG bağıını koparma' koşulu

Türk yetkililerin, Türkiye'nin S-400 konusunda taviz vermek için ABD'nin YPG desteğinin kesilmesi ve Türk ekonomisinin zarar görmesinin önüne geçilmesini talep ettiği öne sürüldü.

Türkiye ve ABD ilişkilerinde uzun süredir devam eden S-400 çıkmazına ilişkin pazarlıklar devam ediyor. ABD'de hem eski başkan Donald Trump hem de Joe Biden hükümeti Türkiye'nin S-400 alımı konusunda taviz verilmeyeceğini açıklasa da, Türkiye'nin de talebinin karşılanması için ABD'nin terör örgütü PKK'nın Suriye uzantısı YPG ile ilişkisini kesmesini şart koşuyor.

Bloomberg'e konuşan ve adları açıklanmayan iki Türk yetkili, Türkiye'nin, ABD'nin PYD ile ilişkisini kesmesi halinde Rusya'dan alınan S-400 füze savunma sistemi konusunda tavrını değiştirmeye hazır olduğunu söyledi. Habere göre ABD'nin YPG konusunda adım atması durumunda Türkiye tarafı da S-400 konusunda taviz vermeye hazır.

İddiaya göre yetkililer, Türkiye'nin gelecekte ABD yapımı silahların tedariğinin garanti altına alınması ve Türk ekonomisinin zarar görmesinin önüne geçilmesi şartıyla S-400 füzelerinin "sınırlı kullanımını" kabul edeceğini belirtti. İki kaynak Ankara'nın, Washington'un Suriye'deki YPG savaşçıları daha da güçlendirmesini engellemek istediğinin altını çizdi.

CAATSA yaptırımlarının kalkması için S-400 sahibi olmama şartı var

Türk yetkililerinin açıklamasına karşılık masanın öteki ucundaki ABD ise tavrını koruyor. ABD'nin Ankara Büyükelçisi David Satterfield geçen hafta gazetecilere yaptığı açıklamada, "Ocak ayı sonunda yürürlüğe giren Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası, CAATSA yaptırımlarının kaldırılması için Türkiye'nin S-400'e sahip olmamasını şart koşuyor. Bu yeni ve daha katı bir yasal zorunluluk, fakat bu bir ABD yasası." demişti.

Benzer olarak Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) de Türkiye'nin S-400'e alternatifler bulması gerektiğini savunmuştu. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, ekim ayında farklı müttefiklerin ne tür savunma kabiliyetlerine sahip olabileceğinin ulusal bir karar olduğunu söylemiş fakat "Aynı zamanda NATO, hava ve füze sistemlerinin iş birliği içinde entegre edilmesine önem veriyor ve Rus S-400 sistemlerinde maalesef durum bu değil." demişti.

Pentagon'dan "S-400'ü geri verin" çağrısı yapılmıştı

Joe Biden'ın göreve gelmesinin ardından S-400'e ilişkin verilen ilk sinyaller ise yeni hükümet için bu konunun kırmızı çizgi olmaya devam ettiğine işaret ediyor. Pentagon sözcüsü John Kirby, geçen hafta yaptığı açıklamada, "Pozisyonumuz değişmedi. Türkiye'yi S-400 füze sistemini geri vermeye çağırıyoruz." demişti.

Türkiye'nin 2019 yılında çoğu NATO üyesinin de tercih ettiği US Patriots sistemini satın almak için gereken şartları kabul etmeyi reddetmesinin ardından Rus S-400 sistemine yöneldiğini hatırlatan Kirby, Türkiye'nin geçen on yılda US Patriots sistemini satın almak için birçok fırsatı olduğunu fakat bunun yerine "Rusya'ya gelir ve erişim sağlayan" S-400 sistemini tercih ettiğini söylemişti.

Nezih Demirkent, tarımın ve cumhuriyetin değerini bilen gazeteciydi

Ali Ekber YILDIRIM

11 Şubat 2021 Perşembe

Bugün, gazetemiz DÜNYA'nın kurucusu Nezih Demirkent'in 20.ölüm yıldönümü. 1981 yılında kurduğu DÜNYA Gazetesi'ni 20 yılda ülkenin en ücra köşesine kadar ulaştırdı. Pek çok ilde ve ekonomik olarak gelişmiş bazı ilçelerde gazetenin bürosunu açmış, oradaki muhabirler, gazeteciler aracılığıyla tarımdan sanayiye, ticaretten ihracata, çevrenin korunmasından kırsaldaki gelişmelere kadar her alandaki sorunları, başarıları ülke gündemine taşıyan bir gazetecilik anlayışını benimsemişti.

Anadolu'dan aldığı güçle İstanbul'da bağımsız ve tarafsız gazetecilik yapıyordu. Gazetenin okura ulaşması için kendi dağıtım ağını kurarak, bölge büroları aracılığıyla her sabah abonelerine gazeteyi ulaştırıyordu. Yarattığı model ile bağımsızlık ve tarafsızlık gazetenin temel ilkesi oldu.

Muhabirlikten gazete sahipliğine uzanan yaşamı boyunca ülkenin sorunlarıyla bu kadar dertlenen, spordan kültüre, ekonomiden gazetecilerin örgütlenmesine kadar her alanda insanların yaşamına dokunan, Anadolu sevdalı bir başka gazeteci patron olduğunu sanmıyorum. Verdiği örnek mücadeleyi, Anadolu'da üretim için gösterdiği çabanın önemini bugün çok daha iyi anlıyoruz.

Yeniliklere açık teknolojiyi takip ederdi

DÜNYA Gazetesi birçok gazeteci için okul oldu. Nezih Bey, gazetecilikte uzmanlaşmayı çok önemserdi. Deneyimli gazetecilerle genç gazetecileri bir arada çalıştırarak ciddi bir sinerji yaratıyordu. Yeniliklere çok açıktı. Teknolojiyi yakından takip ederdi.

Tarım, sigorta, bankacılık, otomotiv, turizm, tekstil, inşaat ve diğer alanlarda muhabirlerin uzmanlaşması için çok büyük çaba gösterdi. Tarım yazmamı isteyen ve destekleyen de Nezih Demirkent oldu.

Tarım konusunda 1996'da düzenli olarak yazmamı istediğinde Türkiye'nin tek tarım yazarı Sadullah Usumi'ydi. Saygıyla andığım ve 2002 yılında yaşama veda eden ustam Sadullah Usumi, Cumhuriyet Gazetesi'nde "Çiftçi Dostu" adını verdiği köşesinde yaygın medyada tarım yazan tek gazeteciydi.

Nezih Demirkent, yıllar öncesinde tarımın önemini görmüş ve 1985 yılında 4 Mevsim adıyla bir tarım dergisi yayınlamış, daha sonra gazetesinin sayfalarını da tarıma açmıştı.

Bugün yaygın medyada, televizyon kanallarında her gün tarım konuşuluyor. Dünyanın gündemi tarım ve gıda oldu.

Tarım olmazsa ne olur?

DÜNYA Gazetesi'nde 1 Ekim 1998'de yazdığı "Tarım olmazsa..." başlıklı yazısı bugün yazılmış gibi güncelliğini koruyor. Yazının bir bölümü şöyle:

Tarım olmazsa...

(...)

Yakın zamana kadar tarım ülkesi olan Türkiye'de şimdi sektör dertli. Hayvancılığı yok ederek Doğu'yu perişan edenler, şu günlerde tarım sektöründen yükselen seslerle de meşgul değiller. Zeytinyağı ile uğraşanların önemli sorunu var. Pamukta üretici sokağa döküldü, pancar ekicisi dertli. Bakliyatla bugüne kadar yaşanmamış olaylar gündeme geldi. Özetle nereye el atsanız sorunla karşılaşıyorsunuz. Çünkü bir tarihlerde kendi ihtiyacını karşılayan Türkiye, şimdi ele güne muhtaç hale geldi veya getirildi. Bunun bilinçli yapıldığını ileri sürenler bile var. Tarıma destek verdiklerini sananlar, aslında köstek oluyorlar. Partizanlık ülkeyi sarınca üç beş kişinin cebine beş on kuruş koymayı yeterli görenler köylüyü perişan ettiler.

Tarımın zor bir sektör olduğu aşikâr. Bizim vatandaşımızın toprağa bağlı olduğu da malum. Sanayileşme uğruna, tarımın ihmal edildiğini itiraf etmek gerekiyor. Zira bu sorunları çözmek için kafa yormak gerekiyor, çalışmak şart oluyor. Bir kaç kişinin mutluluğu yetmiyor. Nitekim bir üretici, "Artık fasulye ve nohut yemek lüks haline geldi, bir tarihlerde bolca ihraç ettiğimiz mercimeği bile satın almaya başladık. Bunun nedeni tarımda gerçekçi politikaların izlenmemesi diyerek dertlerini ortaya koyarken, Tarım Bakanı'ndan ve bakanlıkta çalışan uzman kişilerden şikâyet etti. "Onları Allah'a havale ettim" diyerek sözünü noktaladı.

Partizanlığın bu boyutlarda geliştiği bir ülkede, ciddi konuların tartışılması düşünülemez. Tarımın sadece fındık veya fıstık olmadığını öğrenmek gerekir. Bunu bilmezseniz ülkenin dört bir yanından yükselen sorunlardan da rahatsız olursunuz. Türkiye tüketen toplum olsa da önce kendisi için gerekli olanı üretmelidir. Aksini düşünecek bir devlet olur mu?"

Prof. Dr. Işın Demirkent'in 15. ölüm yıldönümü

DÜNYA Gazetesi'nin kurulmasında çok büyük emeği olan Prof. Dr. Işın Demirkent de yine bir şubat günü 3 Şubat 2006'da yaşama veda etti. Ortaçağ tarihi, özellikle Haçlı Seferleri konusunda dünya çapında çalışmaları ile bilinen, eserleri ile iz bırakan Prof. Dr. Işın Demirkent'i ölümünün 15.yılında, Nezih Demirkent'i ölümünün 20. yılında saygıyla ve özlemle anıyorum.

Nezih Bey'in vefatından sonra kızı Didem Demirkent, Genel Yayın Yönetmeni ve Başyazarı Osman S. Arolat, sonrasında Hakan Gölbaş, O'nun en büyük eseri olan DÜNYA Gazetesi'ne Anadolu'da çalışan temsilcisinden gazete dağıtıcısına kadar tüm çalışanlarıyla birlikte sahip çıktı. Ekonomik krizlerin eksik olmadığı bir dönemde gazetenin yaşaması için büyük çaba gösterdi.

DÜNYA Gazetesi bugün de Anadolu'nun gücü ile Nezih Demirkent'in koyduğu ilkeler ışığında okuruyla buluşmayı sürdürüyor.

Nezih Demirkent'in "Para kazanılır ama prestij asla satın alınamaz" sözü gazetecilikte temel ilkelerimizden birisi oldu. Bir kez daha saygıyla ve minnetle anıyorum.

Cumhuriyet çocuğu olmanın gururu

Nezih Demirkent, Cumhuriyet çocuğu olmakla övünen, gurur duyan bir gazeteciydi. Cumhuriyeti yaşayan bir gazeteci olarak 28 ve 29 Ekim 1998'de yazdığı iki yazıda özetle şöyle anlatmıştı.

Cumhuriyet

"Cumhuriyet benden yedi yaş büyük. Gerçeği söylemek gerekirse bizler Cumhuriyet çocuğuyuz. Bunu iftiharla söylemek bize gurur veriyor. Çünkü biz Cumhuriyeti yaşam tarzı seçmiş bir nesle mensubuz. Yıllar geçse de içimize işlemiş hasleti silip atmamız mümkün değil. Cumhuriyet bize çok şey öğretti. Her şeyden önce halk egemenliğinin önemini gördük.(...)

Cumhuriyet, bize vatan ve millet sevgisini aşıladı. Gün geldi demokrasiyi öğretti, uygarlıkla tanıştırdı ve her seferinde halkın iradesinin önemini gördük. Sandıklar açıldı, kaybedenler üzüldü; kazananlar sevindi, çünkü bir nöbet değişimi yaşanıyordu. Koşullar zor olsa da bunu başarabildik. Sanayileşmeyi öğrendik, uzmanlaşmayı sevdik ve yıllar sonra sivil toplum örgütlerinin önemini farkettiler. Şimdi gün o gündür. Sivil toplum örgütleri güçlendikçe parti ayrımı yapmaksızın sorunlarımıza eğilme fırsatını elde edeceğiz. Siyasetçilerin oyunlarına eskisi kadar düşmemeyi öğrendik, yakın günlerde onları yeniden sınavacak, vereceğimiz oylarla kaderimizi tayin edeceğiz. Yıllardır "ileri" diye söylediğimiz marşların anlamı biraz daha fazla olacak. Çünkü Cumhuriyet, durmaksızın ilerlemek demektir. Cumhuriyete karşı olmak gibi bir fikri düşünmek mümkün değil, bu kendini inkara kadar varır. Atalarımızın bize emanet ettiği Cumhuriyet ilkelerini korumaya mecburuz, aksi taktirde başımıza nelerin geleceğini görür gibi oluyoruz.

(...)

Cumhuriyeti coşkuyla kutlamanın güzelliği ortada, ancak önemli olan akılcılıktır. Çok zor koşullarda elde edilen bağımsızlığımızı yitirmek istemiyorsak, ona sahip çıkmak zorundayız. Birileri tarafından yönetilmek yerine, kaderimizi tayin etmenin daha doğru olacağını da unutmaya hakkımız olamaz. Bu sebeple Cumhuriyete karşı çıkılmaz. Kaldı ki; yetmiş beş yıl geçtikten sonra başka bir rejimin özlemi içinde olmak, atalara karşı gelmek anlamını da taşır. (28 Ekim 1998)

Yine Cumhuriyet

(...) Türkiye Cumhuriyeti'nin bir başka özelliği daha var. Bu düşünce Anadolu'nun bağrında filizlenmiş, orada güç bulmuş ve dalga dalga insanlara ulaşmış bir değerdir. Dünyanın umutlarını İstanbul'a bağladığı bir devirde Cumhuriyete sahip çıkan Anadolu halkının gücüyle cumhuriyet var olmuş. Ondan sonra da tüm gelişmeler Anadolu'ya yönelik olmuştur. Anayurdu demirağlarla ördük sözlerinin ardında yine Anadolu gerçeği vardır. Yıllar sonra demokrasinin ilk tohumları yine Anadolu'da atılmış, ekonomideki gelişmişlikte Anadolu lokomotif görevini üstlenmiştir'^...) (29 Ekim 1998)

İşsize işsiz demezsen işsizlik sorun olmaktan çıkar!

Alaattin AKTAŞ

11 Şubat 2021 Perşembe

✓ İşgücü istatistikleri pandemi sürecinde tümüyle anlamsız hale geldi. Görünür işsizlik yüzde 13'lerde, geniş tanımlı işsizlik yüzde 30'a yaklaştı.

✓ Aynı şekilde 2020'nin ortalamasında da dar tanımlı görünür işsizlik yüzde 13'ün biraz üstünde, geniş tanımlı işsizlik ise yüzde 24 düzeyinde.

İşgücü istatistiklerimiz kağıt üstünde harika! TÜİK dün yılın son çeyreğinin ortalamasını gösteren kasım ayı verilerini açıkladı ve gördük ki işsizlik oranı 12.9 düzeyinde. İşsizlik, pandeminin söz konusu olmadığı 2019'un aynı dönemindeki yüzde 13.3'ten daha düşük.

Kasım ayı verisinin açıklanmasıyla birlikte 2020'nin tümüne ilişkin oran da belli oldu. Yıllık işsizlik oranı her bir çeyreğin ortasında kalan ayların ortalaması alınarak hesaplanıyor. Yani şubat, mayıs, ağustos ve kasım aylarının ortalamasına bakılıyor.

Buna göre 2020 yılının işsizlik oranı yüzde 13.2 oldu. 2019'daki yüzde 13.7'ye göre azalma var.

Pandemi tüm dünya ekonomilerini, dolayısıyla bizim ekonomimizi de kasıp kavururken, insanlar işini kaybetmişken, görünürde işini kaybetmemiş olmakla birlikte çoğu işyeri aylarca kapalı kalmışken ve hala kapalıyken işsizliğin gerilemesi tuhaf bir görüntü oluşturmuyor değil. Ama ne yaparsınız ki yöntem bize böyle bir sonuç veriyor.

Birçok istatistikte olduğu gibi işgücü istatistiklerinde de Avrupa İstatistik Ofisi'ne tabiyiz ve belirlenen şablona göre veri üretiyoruz. Bu yöntem pandemi döneminde işgücü istatistiklerinde çok fena falso verdi. Yalnızca Türkiye'de değil, birçok ülkede.

İşsize işsiz diyeceksin!

Bu hesaplama yöntemi bunu söylemiyor işte; kimi zaman işsize işsiz demiyor!

Zaten veriler öylesine tuhaf bir hal aldı ki, sanırsınız insanlar nasıl olduysa bir anda zengin oldu ve artık çalışmak istemiyor.

Yazımızdaki tablonun yıllık fark kısmındaki 2020 verileri ne kadar da dikkat çekici!

Çalışma çağındaki nüfus artıyor, ama işgücüne dahil olmayanlar çok daha fazla artıyor. Nedir bu artışın nedeni?

İnsanlar işgücüne dahil olmuyor, yani çalışmak istemiyor ya da öyle görünüyor. Ne var ki işgücüne dahil olmayan yaklaşık 32 milyon kişinin tam 4.3 milyonu "iş aramıyorum ama çalışmaya hazırım" diyor.

"İş aramıyorum, ama bulsam hemen çalışırım" diyenlerin sayısında 2019'a göre 1.9 milyon kişi artış var.

Kimi umudunu yitirmiş iş aramıyor, kimi başka nedenlerle...

Geniş tanımlı işsizlik

TÜİK'in açıkladığı verilerden hesaplanan yüzde 13.2'lik işsizlik oranı dar tanımlı işsizliği gösteriyor.

Bir de geniş tanımlı işsizlik oranı var. Geniş tanımlı işsizlik çeşitli şekillerde hesaplanabiliyor. Bu hesaplama en basit haliyle şöyle yapılıyor:

Açıklanan işsiz sayısına iş aramayan ama çalışmaya hazır olanlar ekleniyor. Bu sayı, güncellenen işgücüne bölünüyor. Böylece geniş tanımlı işsizlik oranına ulaşıyor.

İşte bu hesaplama geniş tanımlı işsizlik oranının 2020 yılı ortalamasında yüzde 24 düzeyine eriştiğini gösteriyor.

Geniş tanımlı işsizlik oranı, kasım ayı itibarıyla ise yüzde 28 dolayında hesaplanıyor.

Yıllık işgücü göstergeleri (Bin kişi)

15 yaş üstü kurumsal olmayan nüfus							
		İşgücü			İşsizlik oranı (%)	İşgücüne dahil olmayan	
		İstihdam	İşsiz			İş aramayan, çalışmaya hazır	
2014	56.986	28.786	25.933	2.853	9,9	28.200	2.578
2015	57.854	29.678	26.621	3.057	10,3	28.176	2.496
2016	58.720	30.535	27.205	3.330	10,9	28.185	2.509
2017	59.894	31.643	28.189	3.454	10,9	28.251	2.349
2018	60.654	32.274	28.738	3.536	11,0	28.380	2.325
2019	61.469	32.549	28.080	4.469	13,7	28.920	2.389
2020	62.577	30.872	26.808	4.064	13,2	31.706	4.317
Yıllık fark							
2015	868	892	688	204	0,4	-24	-82
2016	866	857	584	273	0,6	9	13
2017	1.174	1.108	984	124	0,0	66	-160
2018	760	631	549	82	0,1	129	-24
2019	815	275	-658	933	2,7	540	64
2020	1.108	-1.678	-1.272	-405	-0,5	2.786	1.928

TCMB: "GEREKEN HASSASIYET GÖSTERİLECEK"

Bu köşede 9 Şubat'ta Merkez Bankası'nın Türk Lirası'nın değer kaybına ilişkin hesaplamasının ya da bu hesaplama ile ilişkin ifadesinin doğru olmadığını yazdık.

Merkez Bankası "yabancı paraların TL'ye karşı olan değer artışını", "TL'nin bu paralara karşı değer kaybı" olarak ifade ediyordu.

Günlük konuşma dilinde bu hataya pek sık rastlanıyordu, bu yaklaşım adeta yerleşmişti ama biz Merkez Bankası gibi bir kurumun bu hataya düşmemesi gerektiğini vurguladık.

Merkez Bankası yetkilileri yazımız üzerine geri dönüş yaparak bu konuda gereken hassasiyetin gösterileceğini dile getirdiler. Biz bu ifadeyi, Merkez Bankası'nın bundan sonraki raporlarında hesaplamayı doğru bir şekilde yapacağı şeklinde yorumladık. Bekleyip göreceğiz...

Ankara için sıkıntılı konular...

Zeynep GÜRCANLI

11 Şubat 2021 Perşembe

İnsan hakları ülkelerin iç işleri midir?

Uluslararası alanda güncel soru bu.

ABD’de Donald Trump’ın yenilgisi ve Joe Biden’ın başkan seçilmesiyle uluslararası alanda işler tersine döndü.

Trump döneminde hemen hiç konuşulmayan, konuşulsa da üzerinde ısrarla durulmayan insan hakları ve demokrasi konusu, giderek uluslararası ilişkilerin önde gelen konularından biri haline geliyor.

AB Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Josep Borrell geçen hafta Rusya’ya yaptığı ziyaretten sonra bu konuyu gündeme getirdi.

Borrell yazdığı blogda Rusya’nın Avrupa Konseyi üyesi olması, Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu’nu kabul etmesi nedeniyle, insan haklarına saygı konusunu hatırlatmanın “içişlerine müdahale sayılamayacağını” söyledi. Bu çerçevede Moskova ziyaretinde muhalif Rus aktivist Navalny’nin zehirlenmesini, tedavi olup ülkesine dönünce de tutuklanmasını, Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov ile yaptığı -ve oldukça sert geçen- görüşmede gündeme getirdiğini anlattı.

Borrell bloğunda ayrıca, AB’nin geçen yılın sonunda kabul ettiği insan hakları ihlaliinde bulunan ülkelere yaptırım uygulanmasına ilişkin kararı hatırlatarak, Rusya’ya ülkedeki insan hakları ihlalleri üzerinden de “yaptırım uygulanabileceğinin” işaretini verdi.

Avrupa Birliği’nin insan hakları ve demokrasi konusunda bugünlerdeki gündemi Rusya;

Ancak bu trendin yayılarak, Türkiye’yi de kapsama ihtimali de büyük. Mart ayında yapılacak zirvede AB, Türkiye’ye Doğu Akdeniz krizi konusunda yaptırım uygulayıp uygulamayacağını tartışacağını açıkladı. Buna, özellikle Türkiye’de uygulanmayan

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları üzerinden, insan hakları başlıklarının da eklenmesi mümkün.

54 Senatörden Başkan Biden’a Türkiye mektubu

Nitekim bunun ilk işareti de okyanus ötesinden, Washington’dan geldi.

ABD’de 100 sandalyelik Senato’dan 54 Senatör, Başkan Biden’a bir mektup yazarak, Türkiye’deki insan hakları ihlalleri konusunda harekete geçmesini istedi.

Mektubu imzalayan senatörler arasında Cumhuriyetçiler de var, Demokratlar da. ABD’nin devlet bütçesi, sağlık politikası ya da Covid’le mücadele harcamaları konusunda bile anlaşılamayan Senato’daki Cumhuriyetçilerle Demokratlar, konu Türkiye’de insan hakları ihlalleri olunca çoğunluğu sağlıyorlar.

Mektupta yok yok;

Ülkedeki muhalefetin hükümet tarafından sistematik olarak marjinalleştirilmeye çalışılması, muhalif medya organlarının susturulması, bağımsız yargıların yerlerinden edilip yerlerine iktidara yakın isimlerin getirilmesi, rekor sayıda gazetecinin hapse atılması; Hepsi ülkedeki demokrasi ve insan haklarının geri gidişine örnek olarak gösterilmiş.

Mektupta Biden’a, ABD’nin müttefiki olan Türkiye’ye bu geriye gidişin durdurulması, hapisteki siyasi tutukluların salıverilmesi, otoriterliğe doğru gidişe son verilmesi konularını Cumhurbaşkanı Erdoğan’la “açıkça konuşması” çağrısı da yapılıyor.

ABD’de yönetime “kurumları güçlendireceğini” söyleyerek gelen Biden’ın, Senato’dan yapılan parti bağımsız ancak çok güçlü böyle bir çağrıyı yok sayması mümkün mü? Ankara-Washington arasında devlet başkanı düzeyinde yapılacak ilk temasta bu konuların gündeme geleceğini öngörmek yanlış olmaz. (Biden-Erdoğan görüşmesinin bu kadar gecikmesi de elbette hiç hayra alamet değil)

Ankara, Washington’daki değişimi okuyabiliyor mu?

Ankara’daki hava, Washington’daki Trump’dan Biden yönetimine geçişle güçlenen Türkiye’ye karşı değişimin doğru okunup okunmadığı konusunda olumlu ipuçları da vermiyor.

Mesela;

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar bir grup gazeteci ile buluşmasında Rusya’dan alınan S-400 füzelerinin yarattığı sorunun ABD ile görüşmeler yoluyla çözülebileceğine dair fikir beyan ediyor. Bu açıklama ABD Büyükelçisi David Satterfield’in S-400 konusundaki Amerikan yaptırımlarının “yasa” olduğunu,

Washington yönetiminin Amerikan yasaları üzerinde řu ya bu ülkeyle herhangi bir görüşme yapmasının mümkün olmadığını söylemesinden sadece birkaç gün sonra yapılıyor.

Yine Hulusi Akar, ABD ile Türkiye arasındaki esas sorunun Suriye'nin kuzeydoğusunu kontrol eden PKK terör örgütü bağlantılı PYD-YPG'ye yönelik Amerikan desteğı olduğunu vurguluyor. Amerikalı 54 senatörün Başkan Biden'a yazdıkları mektupta ise PYD-YPG "İŞİD'e karşı savaşan Kürt gruplar" kategorisine sokulup, Türkiye'nin bu bölgeye yaptığı askeri operasyonlar "saldırı" olarak nitelendiriliyor.

Tüm bunlara, ABD Başkanı'nın Ulusal Güvenlik Danışmanı Sullivan'ın AB yetkilileri ile yaptığı telefon görüşmesinin ardından yaptığı yazılı açıklamada Türkiye'yi Çin'le birlikte "endişe yaratan ülkeler" kategorisine sokmasını ekleyin.

İnsan hakları ve demokratikleşme konusunda Batı giderek safını daha çok sıklaştırıyor, "tek ses" haline geliyor.

Türkiye'nin gelebilecek büyük baskıya karşı koymasının tek yolu ise, -elbette Batı istedi diye değil, ama kendi insanları için- kapsamlı demokratik reformlar yapmak, insan hakları ve adil yargılama konusunda kapsamlı adımlar atmak olabilir.

Abdulkadir Selvi

Yeniden kuruluş anayasası

Yazımın başlığıyla ilgili çarpıcı bilgiyi yazımın sonunda vereceğim. Çünkü yeni Anayasa önerisiyle ilgili mantık silsilesini vermezsem, “yeniden kuruluş anayasası”nı bir cümleyle anlatmaya kalkışmam doğru olmaz.

Yeni anayasa tartışmaları Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın çağırısı üzerine başlamıştı. **Erdoğan** dün de AK Parti grubundaki konuşmasına yeni anayasa ile başladı. **“Cumhuriyetimizin 100. yılını darbe anayasasıyla değil, bu ülkeye ve millete yakışan yeni sivil bir Anayasa ile karşılayalım”** dedi.

Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** reformları sunarken, yeni anayasayı reformların anası olarak isimlendirmişti.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da yeni anayasayı reform paketinin çatısı olarak tarif etti. **“Türkiye, tarihinde ilk defa sivil bir anayasa hazırlama ve gerçek özgürlük ortamında milletin takdirine sunma şansına sahip olmuştur”** diye konuştu. AK Parti grubunda **Erdoğan**’ı dinlerken dikkatimi çekti. Her defasında cumhur ittifakına ve MHP’nin yeni anayasaya verdiği desteğe vurgu yaptı. Zaten **Erdoğan**’ın yeni anayasa çağırısı yaptığı Bakanlar Kurulu toplantısının perde arkasına bakarken, MHP ile ortaklığa ve cumhur ittifakına özel bir önem verildiği dikkatimi çekmişti.

İÇ KONJONKTÜR

Erdoğan dünkü AK Parti grubunda yeni anayasayla ilgili bazı sorulara yanıt verdi. Bunların başında da **“Neden şimdi”** sorusu geliyordu. **Erdoğan**, buna iç ve dış faktörler olmak üzere iki ayaklı bir yanıt verdi.

Önce, **“Bugün artık hem vesayetin gücünü kırmış, hem darbe niyetlilerine mesajını açıkça vermiş, hem de uluslararası alanda özgürce hareket etme iradesini ortaya koymuş bir Türkiye var. Yani yeni anayasayı konuşmak ve hazırlamak için şartlar gayet uygun”** dedi.

DIŞ KONJONKTÜR

Ardından dış konjonktüre işaret etti. **“Üstelik küresel siyasi ve ekonomik güç dengelerindeki değişimde hak ettiğimiz yeri alma fırsatını kâmil manada değerlendirebilmek için de daha sağlam bir çatıya ihtiyacımız bulunuyor”** diye konuştu.

ANAYASA ÇAĞRISI

Erdoğan yeni anayasa konusunda bir yol haritası da verdi. Zaten başından beri yeni anayasayı en geniş katılımı yapmayı planlıyor. **Erdoğan** o nedenle tüm kesimlere yönelik bir çağrı yaptı.

“Buradan siyasi partilerimize, akademisyenlerimize, üniversitelerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, medya mensuplarımıza, velhasıl tüm fikir ve aksiyon insanlarımıza çağrıda bulunmak istiyorum. Gelin, hep birlikte yeni anayasa konusundaki tekliflerimizi yıl içinde hazırlayalım ve tartışmaya başlayalım” dedi.

NASIL BİR TAKVİM ÖNGÖRÜLÜYOR?

AK Parti reformlarla büyüyen bir parti. Reformlarla hem Türkiye'nin üzerine karabasan gibi çöken vesayet odaklarını temizlemiş, hem de oy oranını yüzde 50'lere taşımayı başarmıştı. Ama bir süredir kitleleri heyecanlandıracak yeni bir hikâye yazamıyordu. Yeni anayasa ve reformlarla birlikte buna kavuştu.

İKİ AŞAMALI

İki aşamalı bir takvim öngörülüyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** tarafından kamuoyuna açıklanacak olan İnsan Hakları Eylem Planı'nın içine yeni anayasayla ilgili özet bir çerçeve konulacak. Orada, sivil bir anayasa vurgusu yapılacağı ifade ediliyor.

Adalet Bakanı **Gül'e** **“Ne zaman olur”** diye sordum. Üzerinde çalışmaların sürdüğünü söyledi. Reform paketinin açıklanması sanıyorum şubat sonu ya da mart başını bulacak.

KIRMIZI ÇİZGİLER

Yeni anayasada iki kırmızı çizgi söz konusu:

- 1)Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi korunacak.
- 2)Anayasa'nın ilk dört maddesi yer alacak.

YENİ ANAYASA NE ZAMAN?

Erdoğan, “Acele etmeden, her kesimle gereken istişareleri yaparak önümüzdeki asrın ihtiyaçlarını karşılayacak bir anayasa metni ortaya çıkarmalıyız” dedi. Erdoğan yeni anayasa önerisi ile siyaseti yeniden şekillendirmeyi amaçlıyor. İlk hamlesiyle muhalefetin parlamenter sisteme dönüşle ilgili kurgusunu bozdu.

Yeni anayasanın bir süre tartışılması ve bir “**anayasa siyaseti**”nin oluşmasını amaçlıyor. Özellikle de muhalefet partilerini bir tavır almaya zorluyor. İlk altı ayın anayasa tartışmalarıyla geçirilmesi, ardından ise anayasa çalışmalarını yapmak üzere Meclis zemininde bir çağrı yapılması planlanıyor.

YENİDEN KURULUŞ ANAYASASI

Bir yazıda bir başlık iki kez kullanılmaz. Ama ben kullandım. Hem de bunu sehven yapmadım. Bilerek tercih ettim.

Size önce Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın, “**Acele etmeden, her kesimle gereken istişareleri yaparak önümüzdeki asrın ihtiyaçlarını karşılayacak bir anayasa metni ortaya çıkarmalıyız. Hatta bu öyle bir metin olsun ki Türkiye Cumhuriyeti’nin 150’nci, 200’üncü yılları kutlanırken bu anayasa çalışması tarihi dönüm noktalarından biri olarak gösterilsin. Bu öyle bir metin olsun ki anayasa hukuku literatüründe tüm dünyada örnek gösterilsin, diğer toplumlara da ilham versin**” sözlerini aktarmak istiyorum.

Erdoğan bu sözlerinin devamında, “**Cumhuriyetimizin 100. yılını darbe anayasasıyla değil, bu ülkeye ve millete yakışan yeni sivil bir anayasa ile karşılayalım**” dedi.

YENİ ANAYASANIN ADI

1923’ten 2023’e, yani Cumhuriyet’in 100’üncü yılı. Neden Cumhuriyet’in 100’üncü yılı? Çünkü **Erdoğan**, Cumhuriyet’in yüzüncü yılında, “**yeniden kuruluş anayasası**” hazırlamayı öneriyor. O nedenle yeni anayasa, ruhu felsefesi ve adıyla, “**yeniden kuruluş anayasası**” olarak tanımlanıyor.

ADALET BAKANI NEYİ KASTETTİ?

Reform paketi ve yeni anayasa gündemde olduğu için Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** nereye gitse etrafı hemen gazeteciler tarafından çevrilip soru yağmuruna tutuluyor. **Gül** gazetecilerin sorularını geri çevirmiyor, onlara karşı özenli davranıyor. Adalet Bakanı **Gül**, Meclis’e adım atınca yine etrafını çevirdik. Ama bu kez ne reform paketini ne de Anayasa’yı sorduk. Peki neyi sorduk?

Gaziantep'e gazilik unvanının verilişinin yüzüncü yılında eski Meclis binasında bir toplantı yapıldı. Meclis Başkanı **Mustafa Şentop** da toplantıya katılarak Türkiye'nin kurtuluş ve kuruluş günlerine ilişkin önemli bir konuşma yaptı. Kendisi de Gaziantep'li olan Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** de programın ev sahiplerindendi. **Gül**, "**Tam da Gaziantep'e gazilik unvanının verildiği kanunun çıktığı günden birkaç gün önce, 10 gün öncesinde bu Anayasa, bu ulvi çatı altında kabul edilmiştir**" demişti.

O RUH

Bakan **Gül**'ün, 1921 Anayasası'na işaret etmesi üzerine yeni bir tartışma başladı. 1921 Anayasası'ndaki "**kuvvetler birliği**" ilkesinin getirileceği, "**Türkiye devletinin dini, İslam'dır**" ibaresinin yeni anayasaya gireceği konuşulmaya başlandı.

Adalet Bakanı'na neyi kastettiğini sorduk. **Abdulhamit Gül**, "**Töreni yaptığımız salonda 1921 Anayasası hazırlanmıştı. Yine aynı salonda Gaziantep'e gazilik unvanı verilmişti. Ben de konuşmamda o zamanın ruhuna vurgu yaptım. Yoksa yeni anayasa konusu ayrı bir konu. Onu kastetmedim**" dedi.

İktidarın işsiz üretme rekoru

Esfender KORKMAZ

11 Şubat 2021

Kasım 2020 itibariyle işsizlik verileri açıklandı.

- * Açıklanan işsiz sayısı, 4 milyon beş bin; bir yıl önceki yıla göre 303 bin kişi azalmış.
- * Açıklanan işsizlik oranı yüzde 12,9; bir yıl önceki yıla göre yüzde 0,4 azalmış.
- * İş aramayan işsiz sayısı, 4 milyon 832 bin; bir yıl önceki yıla göre 2 milyon 303 bin kişi artmış.
- * Fiili işsiz sayısı 8 milyon 832 bin; bir önceki yıla göre ise 2 milyon 303 bin kişi artmış
- * Filli işsizlik oranı yüzde 24,6; bir yıl öncesine göre 5,8 puan artmış.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı işsiz ilan edilenlerden daha yüksek. Bu durum Cumhuriyet tarihinde hiçbir yıl görülmedi. Dünyada başka bir ülkede de yok. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar iş aramak için herhangi bir kuruma başvurmamalıdır. Acaba bunlar pandemi var, nasıl olsa iş bulamam diye iş aramayanlar mıdır? Yoksa TÜİK'in halının altına süpürdüklerimizdir? Ama mızrak çuvala sığmaz. İşsiz sayısı; 8 milyon 832 bindir. Ne olursa olsun Türkiye şartlarında fiili işsiz sayısına bakmak gerekir. Filli işsiz sayısı 8 milyon 832 bindir.

Halen, pandemi nedeni ile işçi çıkarma yasağı var. Bu yasak kalktıktan sonra, iki kişiden birinin işsiz olacağı şimdiden anlaşılıyor.

İktidarın 2023 aya füze projesi veya uzaya insan gönderme projesi işsiz sayısını azaltmaz. Türkiye beyin göçü yaşıyor. Füzeyi kiminle yapacaksın. Dini kullanmakta işsizliği çözmez. Çünkü İşsiz ve aç insanlar ibadet te yapamaz.

KASIM AYI İŞSİZLİK ORANLARI

TÜİK AÇIKLANAN	2019	2020
İşsiz Sayısı (bin)	4308	4005
İşsizlik Oranı (Yüzde)	13,3	12,9
İşgücü (Bin)	32 477	31 071
İş aramayıp çalışmaya hazır Olanlar (Bin)	2226	4832
İstihdam oranı(yüzde)	45,6	42,9
Genç nüfusta işsizlik oranı	24,5	25,4

FİİLİ İŞSİZLİK ORANI

Fiili İşgücü (Bin)	34 703	35 903
Fiili İşsiz Sayısı	6534	8837
Fiili İşsizlik Oranı (yüzde)	18,8	21,6

Rusya'nın dağılma yıllarında, İstanbul Üniversitesi ile Rus bilimler akademisinin bilimsel işbirliği çalışması vardı. Akademiye ait otelde sabah çantamı bıraktığım görevliyi bulamadım. 48 saat sonra gelir dediler. Bizde herkes 24 saat çalışıyor. 48 saat tatil yapıyor. Bunun nedeni herkese iş vermekmiş. Ama o yıllarda Moskova'da iki-üç aile bir dairede yaşıyordu. Bırakın projeyi, Rusya'nın uzay yarışında fiilen önde olması bile Sovyetlerde çökmeyi ve dağılmayı önleyemedi.

AK Parti iktidar olduğu yıl, Türkiye'nin nüfusu 66, 4 milyondur. 2020 Kasım ayında 83,1 milyona çıktı. 16,7 milyon arttı. Buna karşılık istihdam aynı yıllarda 21 milyondan 27 milyona çıktı. 6 milyon arttı. Böylece AK Parti iktidarında 10,7 milyon istihdam dışında kaldı.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi sizin için iş arama durumunu ifade eder ?	
	Yüzde
Mutlaka ve çok acele bir iş bulmalıyım	56,0
Mutlaka bir iş bulmalıyım ama çok acele değil	11,4
Bir iş bulsam iyi olacak	15,00
İyi bir iş fırsatı çıkarsa çalışırım	17,5

Gelişmekte olan ülkelerde, tarımda işgücü fazlası aynı zamanda sanayi için ucuz emek kaynağıdır. Bu nedenle tarımdan göç, yeni işgücü yaratır. Tarım sektöründe istihdam azalır, sanayi sektöründe artar. Türkiye'de tarımdan göç oldu. Ama aynı zamanda Erken sanayisizleşme dönemine girdik. Şehre gelenler, yoksul mahallelerin sayısını artırdı.

İşsizliğin sürekli artmasının birden fazla nedeni vardır. Ama bunların içinde en

önemlileri; Bir... Genel olarakta siyasi iktidarın planlı bir istihdam politikası olmadı. İki... Üretimde kullanılan ithal girdi payı yüksektir. Bu yapı siyasi iktidarın Türkiye şartlarına uymayan dalgalı kur politikası ve kontrolsüz kambiyo rejimi uygulaması sonucunda oluştu. Çözümsüz değil, ama anlaşılıyor ki iktidarın böyle bir niyeti yok. Siyasi iktidar halkın işsizlik tepkilerini değerlendirmek istemiyor. Sandıktan çıkmayı yeterli görüyor.

Söz gelimi; İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde bir grup öğretim üyesi ve öğrenciler tarafından yapılan "Riskler ve Beklentiler 2010 - İstanbul Araştırması"nda açık uçlu soru olarak sorulan, "Sizce Türkiye'nin çözülmesi gereken en önemli sorunu nedir? " sorusuna, Halkın yüzde 56.1'i, "İşsizlik ve Ekonomik sorunlar" şeklinde cevap verilmiştir.

Geçen sene de Yeditepe Üniversitesi ile MAC danışmanlığın yaptığı ankette de iş bulmanın acil bir sorun olduğu anlaşılıyor.

+++++

KASIM AYI İŞSİZLİK ORANLARI

TÜİK AÇIKLANAN	2019	2020
İşsiz Sayısı (bin)	4308	4005
İşsizlik Oranı (Yüzde)	13,3	12,9
İşgücü (Bin)	32 477	31 071
İş aramayıp çalışmaya hazır Olanlar (Bin)	2226	4832
İstihdam oranı(yüzde)	45,6	42,9
Genç nüfusta işsizlik oranı	24,5	25,4

FİİLİ İŞSİZLİK ORANI

Fiili İşgücü (Bin)	34 703	35 903
Fiili İşsiz Sayısı	6534	8837
Fiili İşsizlik Oranı (yüzde)	18,8	21,6

+++++

İşsizlik ekonomik sorunların en ağıridir. Gelir dağılımını bozar, ekonomik ve sosyal dengeyi bozar. Çözümü de planlı -programlı istihdam politikası ile olur. Bu günkü günöbirlik politikalar ile bu işsizlik sürdürölemez.

11 Şubat 2021, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Elon Musk, Mars'ta koloni kurarken Türkiye olarak Ay'a gidemez miyiz yani?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hayran olmamak mümkün değil. Şu anda hafta sonları evden çıkmamızın yasak olduğu bir dönemde, uzaya gideceğimizi açıklıyor. İşin garip yanı, bazılarımızın bunu hafife ve hatta alaya almaları değil midir? **"Lokantaya gidemiyoruz, Ay'a mı gideceğiz"** diyerek aşağılık kompleksini seslendirenlere koyulacak teşhis bellidir:

"Sizde aşağılık kompleksi yok, siz doğrudan aşağılık olabilirsiniz."

Yeni bir heyecan

Topluma yeni bir heyecan aşlamak konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın üzerinde kim olabilir ki? Biz Ankara'dan İstanbul'a karayolu ile 12-13 saatte gitmeyi başarılı bulan bir kuşaktanız? Boğaz'ın altından iki yerde, üzerinden üç yerde geçebildiğimiz günlerdeyiz... Çanakkale Köprüsü bitmek üzere... Türk Hava Yolları tam anlamıyla bir dünya markası... İstanbul-İzmir arası 3.5 saate inmedi mi?

Hayal değil

Hatırlıyorum o günleri... 1980'de Yunanistan'ın Girit adasındaki turistik yatak sayısı tüm Türkiye'deki yatak sayısından fazlaydı. Turgut Özal kıyıları turizme açıp o tesisler yapılırken, yine aynı teraneyi seslendirmemişler miydi bizim kompleksliler? **"Biz Yunanistan'la turizmde nasıl rekabet edebiliriz ki?"**

Mutlaka gideriz

Ben size söyleyeyim. Ay'a da gideceğiz, daha ötesine de... Elon Musk adında bir kişi Mars'a koloni kurmayı planlarken, koca Türkiye Ay'a gitmeyi hayal bile edemez mi yani? Bırakın uzaya çıkmayı, yeni bir anayasa yapmaktan bile aciz mi bu millet? İşleri güçleri "Demokrasi" ve Özgürlük" demek olan kesimin, bunları yeni bir anayasa yerine Boğaziçi'nin Gezi heveslisi kesimlerinde aramaları normal mi yani?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ilk Türk uzay yolcuları için Türkçe isim bulmamızı önerdi...

Bazı isim adaylarını sıralayalım:

- Ay adamcağızı... Kemal füzeoğlu... Gök oğlanı... Zillet uçağı.